

Pestprotocol CBS De Wegwijzer Geesbrug

1. Plagen of pesten?

Plagen is niet hetzelfde als pesten. De verschillen zou je zo kunnen aangeven:

Plagen	Pesten
gelijkwaardigheid	machtsverschil
Wisselend "slachtofferschap"	Hetzelfde slachtoffer
humoristisch	kwetsend
Af en toe	Vaak/voortdurend

Een definitie van pesten op school luidt als volgt: "Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen." Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig. Pesten komt gelukkig bij ons op school maar heel weinig voor. Toch is het een probleem waar we op voorbereid willen zijn, wanneer het zich voordoet. Op deze wijze nemen we een onderwerp als pesten dan ook heel serieus.

We benoemen enkele voorwaarden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste leerlingen, leerlingen die pesten en de zwijgende groep leerlingen die niets doet), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanning toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak. Zie hiervoor punt 6: stappenplan
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan zal er overlegd worden over een andere aanpak, eventueel met hulp van externe instanties. Ook kan er advies gevraagd worden aan de vertrouwenspersoon binnen het team.

2. Doel van het pestprotocol

Dit pestprotocol heeft als doel om alle kinderen zich bij ons op school veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan! We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen zodat als er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken. Leerkrachten en ouders uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

3. Preventief pestbeleid

3.1 Het klimaat van de school

De Wegwijzer vindt een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Dat uit zich in aandacht voor normen en waarden die we vanuit de identiteit van de school belangrijk vinden. Wij vinden de sfeer waarin een kind moet opgroeien van groot belang om zo een volwaardig mens te worden. Wij stellen daarom een vriendelijk en veilig klimaat, met orde en regelmaat, op prijs. Pas als het kind zich veilig voelt, kan het zich ontwikkelen. Juist regelmaat geeft het kind kansen. 'De beste wegwijzer is het kind zelf' wordt door de school als slogan gebruikt. Waarmee wij ook zeggen dat een leerling zelf kan en mag aangeven of hij/zij zich goed voelt op school en gelukkig is. Het kind weet immers zelf het beste hoe het zich voelt.

Daarom hanteren we binnen onze school de volgende afspraken in alle groepen en spreken die met de leerlingen door en af. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de leerlingen. De afspraken worden "vertaald" naar het niveau van de kinderen. We hopen zodoende dat er een preventieve werking van uitgaat en spreken de kinderen, die zich niet aan de gemaakte afspraken houden, daarop aan.

Afspraken

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- We zijn gelijkwaardig
- We werken samen
- We werken aan groei en succes

3.2 Op de Wegwijzer werken we met KlasseKids

KlasseKids geeft ruimte om op een speelse wijze sociale en emotionele vaardigheden aan te leren en daarmee te komen tot een positieve sfeer in de groep. Wanneer een leerling zich prettig voelt, kan hij of zij komen tot goede prestaties op school. KlasseKids stelt gewenst gedrag centraal. Het gaat niet om het aanwijzen van fouten, missers of schuldigen, maar om het benoemen van positief gedrag. Dat is goed voor de leerling zelf en ook voor zijn of haar klasgenoten. Positief gedrag, dat bijdraagt aan een veilig en gezond klimaat in de klas, verbindt!

Groei, succes en plezier zijn de uitgangspunten van KlasseKids. Het is de basis waarop we met de leerlingen verder willen werken om hen sociaal, emotioneel en cognitief te laten groeien. Er wordt gewerkt aan een positieve sfeer in de groep, zodat iedereen zich veilig voelt en rekening met elkaar houdt. In zo'n sfeer groeit bij leerlingen het vertrouwen in zichzelf en ook in de ander. Als je vertrouwen hebt in jezelf, kun je de ander ook beter vertrouwen. Je kunt vertrouwen geven en ook vertrouwen ontvangen. Veiligheid betekent dat je jezelf kunt en mag zijn met al je eigen (w)aardigheden. Het is goed dat we rekening met elkaar houden, elkaar accepteren zoals we zijn en dat we met respect elkaar aanspreken op elkaars gedrag. Want iedereen is gelijkwaardig, ook al zijn we allemaal verschillend.

'Vriendschap', 'voor jezelf opkomen' en 'Wie ben jij dat jij mag pesten' zijn vast thema's die aan bod komen bij KlasseKids.

3.3 De Wegwijzer is een Talentgedreven school

Waarom werken aan talent?

Wij willen als school eraan bijdragen dat alle kinderen lekker in hun vel zitten, zelfvertrouwen hebben, voor zichzelf durven op te komen en stevig in hun schoenen staan. Wij willen bijdragen aan de ontwikkeling van onze leerlingen tot authentieke kinderen die uniek mogen zijn, weten wie ze zijn en wat ze waard zijn.

Bezig zijn met je talenten zorgt voor bewustwording van eigen waarde, zorgt voor een positieve groeps sfeer, geeft een goed gevoel (trots) en zorgt voor veerkracht.

Wat is talent?

Talent is datgene waar het kind blij van wordt, waar het plezier aan beleeft, wat zo vanzelf en moeiteloos gaat. Van die dingen die zo typisch bij een kind horen. Talenten laten zien wie het kind is, hoe het kind dingen aanpakt, hoe het met anderen omgaat en hoe het leert.

4. Vijf sporen aanpak

Indien er sprake is van pesten gaan we daar als actief mee om: we gaan uit van de aanbevelingen uit de hier achter beschreven vijf sporen aanpak.

4.1. De leraar (signaleren en aanpakken)

Groepsniveau

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerstverantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leraren worden ondersteund door de Intern Begeleider die, als het nodig is, ook buiten de klas met individuele kinderen of met groepjes kinderen aan de slag gaat.

De ouders

In deze fase zal de leerkracht of de intern begeleider, afhankelijk van de ernst van de zorg, de ouders op de hoogte stellen. Desnoods zal er een door school georganiseerd gesprek plaatsvinden met alle ouders uit de groep om te praten over de oplossing. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

4.2. Hulp aan de pester

Er wordt uiteraard met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oplossing) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij met het slachtoffer uithaalt te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten.

Het advies is om de pester even de gelegenheid te bieden om zijn leven te beteren alvorens zijn ouders bij zijn wangedrag te betrekken. Natuurlijk is dit wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling buitengesloten voelen)
- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft

- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest (binnenblijven tijdens een pauze, nablijven) – belonen (schouderklopje) en vooral positief benoemen/bekrachten als een kind zich aan de regels houdt
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de ‘stop-eerst-nadenken-houding’ of een andere manier van gedrag aanleren.
- We maken gebruik van het GGGG-model, deze gaat ervan uit dat het belangrijk is om je bewust te worden van de invloed van je gedachten en gevoelens op je gedrag. Gedachten en gevoelens kunnen het gedrag zowel bevorderen als verstoren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen.
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

Mogelijke oorzaken van het pesten

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- compensatie gedrag van de pester’
- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt

4.3. Hulp aan de gepeste leerling

Uiteraard moet ook hulp aan het slachtoffer worden geboden. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn ‘aangeleerd’, in de zin van ‘reacties op uitstoting’. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden.

In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining of zelfverdediging goede interventies.

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- Weerbaarheidstraining bij Maatschappelijk Werk Coevorden.

Het gepeste kind niet over beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of ‘ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen’. Hiermee plaats je het gepeste kind in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

4.4. Hulp aan de zwijgende middengroep

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

- De groep gezamenlijk verantwoordelijk maken voor een fijne sfeer in de klas en op school.
- Pesten aan de orde stellen in de klas bijvoorbeeld door aandacht voor dit pestprotocol en

het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruikmakend van verschillende werkvormen.

- Als een leraar met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen pestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pesters gaan het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen.
- Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

4.5. Hulp aan de ouders

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- De opbouwmedewerker van MWC kan worden ingeschakeld om met alle partijen te communiceren.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

5. Stappenplan anti pestprotocol

Vooraf: Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd.

Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. De leerkracht maakt een inschatting en brengt de ouders op de hoogte. De leerkracht maakt een notitie aan in Parnassys. De

leerkracht stelt de ib-er op de hoogte. Het team wordt op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein e.d.

Stap 2

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen. De leerkracht maakt een notitie aan in Parnassys. Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen. Binnen één week vindt een eerste evaluatie plaats. De leerkracht zal nauwkeurig observeren.

Stap 3

In geval dat er opnieuw melding is gemaakt van pestgedrag wordt er teruggekoppeld naar de ouders. Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de afspraken. Met de ouders wordt afgesproken dat er na de eerste evaluatie weer contact opgenomen zal worden. Deze stap zal ook worden genomen als de leerkracht de situatie als 'ernstig' inschat, zonder dat ouders melding hebben gemaakt.

Stap 4

Gesprek met pester en gepeste (leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de afspraken na te komen?

- Zo ja: dan de afspraken handhaven/bijstellen en een volgend gesprek over twee weken.
- Zo nee: analyse opstellen, waardoor het mis is gegaan. Leerkracht overlegt met ib-er. Er worden afspraken gemaakt voor de komende twee weken. Eventueel stellen we een contract op samen met de leerling. Team wordt hiervan op de hoogte gebracht. Dit wordt met de ouders gecommuniceerd.

Stap 5

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht, ouders en leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan ib-er. Zijn de effecten positief: dan langzamerhand afbouwen. Zo niet: nieuw plan van aanpak opstellen, waarbij eventueel ook externe deskundigheid ingeschakeld kan worden.

Opmerkingen:

- 1 Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in Parnassys.
- 2 Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen.
3. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Eventueel kan er besloten worden om stap 6 te ondernemen:

Stap 6

Gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem in de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren. De directie besluit of deze stap passend is in de situatie, alvorens over te gaan tot deze maatregel. Dit gesprek wordt altijd geleid door een directielid of intern begeleider. De leerkracht(en) van de groep zijn op deze avond aanwezig.

Doel: informatieverstrekking en wat kunnen ouders doen om het gedrag te beïnvloeden? Er zal ook gestimuleerd worden dat ouders onderling contact zoeken. In het uiterste geval kunnen in goed overleg met alle partijen (leerkracht, team, ouders, ib-er en directie) nog twee stappen gezet worden:

(Vertrouwenspersoon en tevens veiligheidscoördinator is voor De Wegwijzer: Marjolein Zandstra)

Stap 7

Een leerling (pester of gepeste) wordt tijdelijk in een andere groep geplaatst. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Stap 8

De pester wordt geschorst voor maximaal vijf dagen. Mocht dit meerdere keren noodzakelijk zijn dan zal er met het Bevoegd Gezag worden overlegd of er een verwijderingprocedure voor de pester(s) in gang kan worden gezet. Deze maatregel wordt alleen in uiterste noodgevallen gebruikt en altijd in overleg met de algemeen directeur van Fiers.

6. Evaluatie

Dit pestprotocol is door team, directie en MR vastgesteld en wordt om de vier jaar geëvalueerd.

7. Websites

Meer informatie over het tegengaan van pesten is te vinden op

www.pestweb.nl

www.primamethode.nl

Boekjes van Bob van der Meer over tegengaan van pesten

Website: Zinloos Geweld

Bijlage:

GGGG-model

GGGG-model

Het GGGG-model staat voor:

Gebeurtenis → Gedachte → Gevoel → Gedrag

Het GGGG-model gaat er vanuit dat het belangrijk is om je bewust te worden van de invloed van je gedachten en gevoelens op je gedrag. Gedachten en gevoelens kunnen het gedrag zowel bevorderen als verstoren.

Bijvoorbeeld een storende gedachte kan zijn;

'Zie je wel, ik kan het toch niet'.

Een helpende gedachte is bijvoorbeeld;

'Als ik het vaker doe, word ik er steeds beter in'.

Een andere gedachte kan bij leerlingen leiden tot verschillende gevoelens, wat terug gezien kan worden in het gedrag. Als leerlingen zich bewust zijn van deze gedachten en gevoelens kunnen ze het eigen gedrag beter sturen.

Bij oudere kinderen is het goed om hier inzicht in te geven d.m.v. het voeren van gesprekjes. Ook het uitspelen van situaties kan nuttig zijn. Verder kunnen ook echte situaties uit de klas besproken worden aan de hand van de G-reeks.

Gebeurtenis → Wat gebeurt er?

Gedachte → Wat denk je?

Gevoel → Hoe voel je je?

Gedrag → Wat doe je?

Eventueel is het goed om een extra G toe te voegen:

Gevolg → Wat is het gevolg?

Voorbeeld om na te spelen

Gebeurtenis: Je krijgt een duw in de gang

→ **Gedachte:** Dat doen ze expres!

→ **Gevoel:** Je bent boos

→ **Gedrag:** Je geeft de ander een duw

Eventueel → **Gevolg:** Je hebt ruzie en krijgt op je kop

Bij het veranderen van storende gedachten kun je de volgende vragen stellen aan de leerling:

- Is de gedachte waar?
- Helpt de gedachte je om te bereiken wat je wilt bereiken? Eventueel kun je als aanvulling de volgende vragen stellen:
- Helpt de gedachte je om te voorkomen dat je gevoelens krijgt die je niet wilt?
- Helpt de gedachte je om conflicten te voorkomen die je niet wilt?

Schema GGGG

Naam _____

Groep _____ Datum _____

Gebeurtenis
(Wat gebeurde er?)

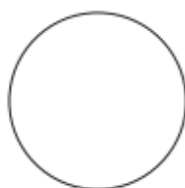

(Je mag het ook tekenen)

Gedachten
(Wat dacht je toen
dit gebeurde?)

Gevoel
(Wat voelde je?)

Gedrag
(Wat deed je?)

Teken je gevoel in dit gezichtje